

**1808060101010001 / 1808060401010001 /
1808060201010001
EXAMINATION MARCH 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL &
MANAGEMENT ACCOUNTING) (FIRST SEMESTER)
ECONOMICS OF GROWTH DEVELOPMENT AND
PLANNING - 101**

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING)(FIRST SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **ECONOMICS OF GROWTH DEVELOPMENT AND PLANNING - 101**
 - c. Subject Code No : **1808060101010001 / 1808060401010001 / 1808060201010001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Answer in brief.

12

1. State the indicators of economic development.
2. State the non-economic barriers of economic development.
3. What is organic composition of capital?
4. State the components of human development.
5. Indicate the limitations of price mechanism.
6. Explain the term 'globalization'.

Q.2 "Sustainable development means environment friendly economic development." -- Examine the statement.

13

OR

Discuss and evaluate Prof. Ricardo's theory of economic growth.

13

Q.3 Explain the concept of human resource development. Discuss the method of computation of human development index and its importance. **13**

OR

Explain the methods of privatization and arguments in favour of privatization. **13**

Q.4 Write a short note on any two. **12**

1. Difference between economic growth and economic development
2. Pre-requisites of economic development
3. Gender Related Development Index
4. Advantages of globalization

Gujarati Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો. **10**

1. આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકો દર્શાવો.
2. આર્થિક વિકાસના બિનનાણાંકીય અવરોધકોનો નિર્દેશ કરો.
3. મૂડીની અંગભૂત રચના એટલે શું?
4. માનવ વિકાસના ઘટકો જણાવો.
5. ભાવતંત્રની મર્યાદાઓનો નિર્દેશ કરો.
6. 'વૈશ્વિકરણ' શબ્દનો અર્થ સમજાવો.

Q.2 અવિસ્ત વિકાસ એટલે પર્યાવરણ મૈત્રિક આર્થિક વિકાસ” – આ વિધાન સમજાવો. **13**

અથવા

પ્રો. રિકાર્ડોના આર્થિક વૃદ્ધિ અંગેના સિદ્ધાંતનું ટિકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. **13**

Q.3 માનવ સંસાધન વિકાસની વિભાવના સમજાવો. માનવ વિકાસની ગણતરીની પદ્ધતિ અને તેના મહત્વની ચર્ચા કરો. **13**

અથવા

ખાનગીકરણની પદ્ધતિઓ અને ખાનગીકરણની તરફેણની દલીલો સમજાવો. **13**

Q.4 કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. **12**

1. આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસનો તફાવત
2. આર્થિક વિકાસની પૂર્વશરતો
3. મહિલા સંબંધિત વિકાસ આંક
4. વૈશ્વિકરણના લાભો

*****END*****

1808060101020001 / 1808060401020001 / 1808060201020001
EXAMINATION MARCH 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT
ACCOUNTING) (FIRST SEMESTER)
MANAGEMENT OF THEORY AND PRACTICES - I

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

- 1. Fill up strictly the following details on your answer book**
 - a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING)(FIRST SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **MANAGEMENT OF THEORY AND PRACTICES - I**
 - c. Subject Code No : **1808060101020001 / 1808060401020001 / 1808060201020001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Answer in Brief:

10

- 1) What is meant by appraisal by group?
- 2) What is meant by lifetime employment for employees?
- 3) Give the meaning of Contingency management school.
- 4) Which visible element reflects the Organizational Culture?
- 5) What is Creative Knowledge?

Q.2 Explain in detail the Learning Organisation.

14

OR

What is meant by Organisational Culture? Describe its types in detail.

14

- Q.3** A. Discuss the types of Fringe Benefits. **7**
B. Explain Self-appraisal method of Performance Appraisal. **7**

OR

Discuss the importance of Knowledge Management and explain the process of measurement of Knowledge Management. **14**

- Q.4** **A. Write Short Note (Any One):** **7**
1. Characteristics of Good Disciplinary System.
 2. Limitations of Performance Appraisal.

B. Case Study

Shri. Dhyan has hawk eyes to find out mistakes. He has capacity to enter in the market with the new strategies, but unfortunately, he is very aggressive. He believes that if our working pattern is right then, what is the meaning of discussion with subordinates? **5**

Shri. Shyam is not having high intelligence and not so quick to make decisions; but have the capacity to gain the loyalty of the subordinate employees. He is worthy of praise by the employees. He listens to the ideas and questions of the employees and employees feel pleasure in following him. Whom can you select for the implementation of the key project? Why?

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો

10

1. સમૂહ દ્વારા મૂલ્યાંકન એટલે શું?
2. કર્મચારીઓ માટે આજીવન રોજગારી એટલે?
3. પરિસ્થિતિગત સંચાલનની વિચારસરણીનો અર્થ આપો.
4. દ્રશ્ય સંસ્કારિતા શાના દ્વારા પ્રગટ થાય છે?
5. સર્જનાત્મક જ્ઞાન એટલે શું?

Q.2 અધ્યયનશીલ વ્યવસ્થાતંત્ર વિગતે સમજાવો.

14

અથવા

વ્યવસ્થાતંત્રીય સંસ્કારિતા એટલે શું? તેના પ્રકારો વિગતે વર્ણવો.

14

Q.3 અ. ફીન્જ બેનીફીટ્સના પ્રકારો ચર્ચો.

7

બ. કામગીરી મૂલ્યાંકનની સ્વમૂલ્યાંકન પદ્ધતિ સમજાવો.

7

અથવા

જ્ઞાન સંચાલનની અગત્યતા ચર્ચો અને જ્ઞાન સંચાલન કામગીરી માપનની પ્રક્રિયા વર્ણવો.

14

Q.4 અ . ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે એક)

7

1. સારી શિસ્ત પદ્ધતિના લક્ષણો.
2. કામગીરી મૂલ્યાંકનની મર્યાદાઓ.

શ્રી ધ્યાન ભૂલ શોધવાની બાજ નજર ધરાવે છે. બજારમાં નવી વ્યૂહરચના સાથે ઝડપી પ્રવેશ કરવાની શક્તિ ધરાવે છે. પણ કમનસીબે તે વધુ પડતા આક્રમક છે. તે માન્યતા ધરાવે છે કે જો આપણી કાર્યવાહી સાચી હોય તો તાબેદારો સાથે ચર્ચા વિચારણા કરીને સમય બરબાદ કરવાનો શો અર્થ ?

શ્રી શ્યામ બહુ ઉંચી બુદ્ધિ પ્રતિભા ધરાવતો નથી. નિર્ણયો લેવામાં પણ એટલો ઝડપી નથી. પરંતુ હાથ નીચેના કર્મચારીઓની વફાદારી પ્રાપ્ત કરવાની તેનામાં આવડત છે. તે કર્મચારીઓની પ્રસંશાને પાત્ર છે. તે શાંતિ થી કર્મચારીઓના વિચારો અને પ્રશ્નો સાંભળે છે, અને કર્મચારીઓ તેને અનુસરવામાં આનંદ અનુભવે છે

યાવીરૂપ પ્રોજેક્ટના અમલીકરણ જવાબદારી માટે તમે મેનેજર તરીકે કોને પસંદ કરશો? અને શા માટે?

*****END*****

**1808060101030001 / 1808060401030001 /
1808060201030001
EXAMINATION MARCH 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT
ACCOUNTING) (FIRST SEMESTER)
ADVERTISING AND SALES MANAGEMENT - I**

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE
(FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING) (FIRST
SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **ADVERTISING AND SALES
MANAGEMENT - I**
 - c. Subject Code No : **1808060101030001 / 1808060401030001 /
1808060201030001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Answer in brief:

10

1. How does put advertising confuse to people?
2. State the disadvantages of magazines advertisement
3. State the techniques of Salesmanship.
4. What is sales budget?
5. State the objectives of sales management

Q.2 Explain the process and principles of setting of sales organization.

14

OR

Explain the importance and limitations of salesmanship

Q.3 Explain the broadcasting media of advertising. **14**

OR

Explain the harmful social effects of advertising.

Q.4 **1. Write short notes (Any One)** **6**

1. Response variables of advertising.
2. Team based sales organisation

2. Case Study: **6**

Surat Electric Limited has been manufacturing and selling various types of electronic devices for the last 10 years. The demand for all these devices is constantly increasing. The customer base of this company is rich and high class. The company is always conscious of high quality. The aim of the company is to achieve reputation and profit. The demand for this product has increased tremendously due to the publicity media.

If you are the Marketing Manager of a company, which media of advertising you should be used to increase sales? Why? Explain with arguments.

Gujarati Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો. **10**

1. વિજ્ઞાપન લોકોને મુઝવણમાં કેવી રીતે મૂકે છે?
2. મેગેઝિન વિજ્ઞાપનના ગેરફાયદાઓ જણાવો.
3. વેચાણકળાની ટેકનિક્સ જણાવો.
4. વેચાણ બજેટ એટલે શું ?
5. વેચાણ સંચાલનનાં હેતુઓ જણાવો.

Q.2 વેચાણ વ્યવસ્થાતંત્રની રચનાની પ્રક્રિયા અને સિદ્ધાંતો સમજાવો. **14**

અથવા

વેચાણ કળાનું મહત્વ અને મર્યાદાઓ સમજાવો.

Q.3 વાયુ પ્રસારણનાં માધ્યમો સમજાવો. **14**

અથવા

વિજ્ઞાપનની નુકસાનકારક સામાજિક અસરો સમજાવો.

Q.4 (અ) ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે એક) **6**

1. વિજ્ઞાપનનાં પ્રતિસાદલક્ષી ચલો
2. ટીમ આધારિત વેચાણ વ્યવસ્થાતંત્ર

(બ) કેસ સ્ટડી. **6**

સુરત ઇલેક્ટ્રીક લિમિટેડ વિવિધ પ્રકારના ઇલેક્ટ્રોનિક ઉપકરણોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ છેલ્લા ૧૦ વર્ષથી કરે છે. આ તમામ ઉપકરણોની માંગ સતત વધતી જાય છે. આ કંપનીનો ગ્રાહક વર્ગ શ્રીમંત અને ઉચ્ચ વર્ગનો છે. કંપની હંમેશા ઉચ્ચ ગુણવત્તા પ્રત્યે સજાગ છે. કંપનીનો ધ્યેય પ્રતિષ્ઠા અને નફા પ્રાપ્તિનું છે. પ્રચાર માધ્યમના કારણે આ પેદાશ ની માંગ અત્યંત વધી છે.

જો તમે કંપનીના માર્કેટિંગ મેનેજર તરીકે વેચાણ વધારવા માટે જાહેરાતનાં ક્યા માધ્યમનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ? શા માટે? દલીલો સાથે સમજાવો.

*****END*****

1908060101055001
EXAMINATION MARCH 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT
ACCOUNTING) (FIRST SEMESTER)
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT - II

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING)(FIRST SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT - II**
 - c. Subject Code No : **1908060101055001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
 3. Figures to the right indicate full marks of the question.
 4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

- Q.1** (A) From the following information give adjusted entries in the books of Head office and also prepare H.O. A/C in the books at Branch and Branch A/C in the books of H.O. **5**

(1) Branch A/C (Dr.)	Rs. 15,81,000
(2) Head office A/C (Dr.)	Rs. 13,48,500
(3) Goods sent to branch	Rs. 22,50,000
(4) Goods received by branch	Rs. 15,70,500

- (B) The following information was extracted from the Trial Balance of Radhe Co. Ltd. as On 31-03-2024. **5**

Particular	Debit Rs.	Credit Rs
Provision for Income tax (01-04-2023)	-	7,20,000
Income tax paid in advance (01-04-2023)	4,00,000	-
Income tax paid in advance (paid in the current year)	8,00,000	-
Profit and Loss Account (01-04-2023)	-	14,00,000

Assessment of Income tax for the year 2022-23 was completed during the current year and Liability for income tax of Rs. 8, 00,000 was assessed. The profit of the company during the current year was Rs. 24, 00,000 and the company is paying income tax at 40% on profit. Show the effects of the above In final account of the company.

Q.2 Following is the Trial Balance of Shree Ram company Ltd. As on 31-03-2024. **14**

Debit Balance	Rs.	Credit Balance	Rs.
Land and Building	36,00,000	Equity Share Capital	39,00,000
Plant and Machinery	30,00,000	10% Preference Share Capital	12,00,000
Furniture	6,00,000	Share Forfeiture A/c	30,000
Cash and Bank	1,44,000	General Reserve	3,60,000
Calls in arrears	15,000	Capital Reserve	1,65,000
Bad-Debts	45,000	Security Premium	54,000
P.F. Contribution	18,000	Provident Fund	2,10,000
Office Expenses	2,40,000	10% Debentures	6,00,000
Salary and Wages	1,80,000	Sales	55,50,000
Director's Fees	75,000	Creditors	9,00,000
M.D. Remuneration	4,50,000	Reserve for Bad Debts	24,000
Interest on Debentures	30,000	Income from Investment	27,000
Advertisement Expenses	45,000	Public Deposit	1,80,000

Audit Fees	48,000	Profit and Loss A/c (01-04-2023)	2,40,000
Investments	4,20,000	Bills Payable	60,000
Pre-paid Income-tax	1,50,000		
Debtors	15,00,000		
Bills Receivable	90,000		
Stock (01-04-2023)	1,50,000		
Purchases	27,00,000		
	1,35,00,000		1,35,00,000

Additional Information:

- (1) The closing stock on 31-03-2024 was Rs. 2,25,000.
- (2) Provide depreciation on fixed assets at 10%.
- (3) Provide 5% reserve for bad-debts on debtors.
- (4) The directors of the company recommended dividend on preference share capital and 10% on Equity share capital.
- (5) Transfer Rs. 50,000 to General Reserve.
- (6) Make provision for taxation at 50% of net profits.

Prepare final accounts of Shree Ram Company Ltd. As per schedule 3 companies Act 2013.

Q.3 Harihar Treder's has H.O. in Mumbai and Branch in Bhavnagar. Branch received part of goods at cost price From H.O. and purchase part of the goods from outside. The Branch maintains its separate books of account. The trial balance of the H.O. and branch as on 31-3-2024 is as follows:

14

Particular	H.O. Debit Rs.	H.O. Credit Rs.	Branch Debit Rs.	Branch Credit Rs.
Capital	-	30,00,000	-	-
Land-Building	16,00,000	-	-	-
Machinery	4,00,000	-	1,20,000	-
Furniture	4,00,000	-	-	-
Debtors and Creditors	2,50,000	1,20,000	90,000	1,10,000

Cash and bank balance	4,20,000	-	90,000	-
Opening stock	1,80,000	-	1,40,000	-
Profit and Loss A/c (1-4-2023)	-	1,20,000	-	-
Purchases and Sales	14,50,000	18,00,000	1,08,000	4,24,000
Sundry expenses	2,20,000	-	80,000	-
Goods sent to H.O.	-	2,60,000	2,32,000	-
Current A/c (Branch/H.O.)	3,80,000	-	-	3,26,000
	53,00,000	53,00,000	8,60,000	8,60,000

Additional information:

- (1) Provide Depreciation on land and building 5%, machinery 10% and furniture 10%.
- (2) The closing stock of H.O. is Rs. 5, 50,000 and that of branch is Rs. 2, 80,000 on 31-3-2024.
- (3) The difference in the current account balances of H.O. and the branch is due to cash in transit and goods in transit.

Prepare Columnar Trading Account and Profit and Loss Account and Consolidated Balance Sheet of Harihar Treder's (H.O. and Branch) and also prepare current account of branch in the Books of H.O.

OR

An Indian company has a branch in Washington. Its trial balance sheet as on 31-03-2024 is as Follows.

14

Particular	Debit US \$	Credit US \$
Plant-Machinery	10,000	-
Furniture	4,000	-
Stock (01-04-2023)	6,000	-
Debtors -Creditors	8,000	5,000
Purchases-Sales	16,000	43,200

Wages	4,000	-
Carriage inward	100	-
Salary	1,650	-
Rent and taxes	750	-
Insurance	200	-
Trade expenses	100	-
Goods sent to Indian company	5,000	-
Cash in hand	300	-
Cash in Bank	100	-
Head office A/c	-	8,000
	56,200	56,200

Additional Information:

- (1) Depreciation on plant-machinery 10% and furniture 5%.
- (2) Outstanding salary 150 US \$.
- (3) Goods sent by head office to branch Rs. 5, 12,000.
- (4) 10, 40,000 shows the amount due from the head office to branch.
- (5) Stock on 31-03-2024 was 8,000 US \$.
- (6) Fixed assets purchased on 01-04-2022. Exchange rate 1 \$ = Rs. 72

Exchange rate on 01-04-2023 was 1 \$ = Rs. 76

Exchange rate on 31-03-2024 was 1 \$ = Rs. 84

During the year average exchange rate was 1 \$ = Rs. 80

Convert the above Trial Balance into rupees and Prepare Branch Final account in the books Head office.

Q.4 Write short note: (any two)

12

- (1) Limitations of human resource accounting
- (2) Arguments in favor of treating human resource property
- (3) Utility of environmental accounting
- (4) What is environmental accounting system? Review the development of environment accounting, system in different countries.

Q.1 (A) નીચેની માહિતી પરથી મુખ્ય ઓફિસના ચોપડામાં હવાલાની આમનોંધ 5
લખો અને શાખાના ચોપડામાં મુખ્ય ઓફિસનું તથા મુખ્ય ઓફિસના
ચોપડામાં શાખાખાતું તૈયાર કરો.

(1) શાખા ખાતું (ઉં.)	રૂ. 15,81,000
(2) મુખ્ય ઓફિસનું ખાતું (ઉં.)	રૂ. 13,48,500
(3) શાખાને મોકલેલ માલ	રૂ.. 22,50,000
(4) શાખાને મળેલ માલ	રૂ. 15,70,500

(B) રાધે કંપની લિ. નાં તા. 31-03 -2024 ના રોજના કાયા સરવૈયામાંથી નીચે 5
મુજબની વિગતો લેવામાં આવી છે.

વિગત	ઉધાર રૂ.	જમા રૂ.
આવકવેરાની જોગવાઈ (તા.01-04-2023)	-	7,20,000
અગાઉથી ચૂકવેલ આવકવેરો (તા.01-04-2023)	4,00,000	-
અગાઉથી ચૂકવેલ આવકવેરો(યાલુ વર્ષે ચૂકવેલ)	8,00,000	-
નફા નુકસાન ખાતું (તા.01-04-2023)	-	14,00,000

ગયા વર્ષે (2022-23) ની આવકવેરાની આકારણી યાલુ વર્ષે પૂરી થઈ હતી અને આવકવેરાની જવાબદારી રૂ. 8, 00,000 નક્કી કરવામાં આવી હતી. કંપનીનો યાલુ વર્ષનો નફો રૂ. 24, 00,000 હતો અને કંપની નફાના 40% લેખે આવકવેરો ચૂકવે છે. કંપનીના વાર્ષિક હિસાબોમાં અસર દર્શાવો.

ઉધાર બાકીઓ	રૂ	જમા બાકીઓ	રૂ
જમીન અને મકાન	36,00,000	ઈકિવટી શેરમૂડી	39,00,000
પ્લાન્ટ અને મશીનરી	30,00,000	10% ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	12,00,000
ફર્નિચર	6,00,000	શેર જમી ખાતું	30,000
રોકડ અને બેંક બાકી હતા	1,44,000	સામાન્ય અનામત મૂડી અનામત	3,60,000
ઘાલખાધ	15,000	જમીનગીરી પ્રીમિયમ	1,65,000
પી. એફ. માં ફાળો	45,000	પ્રોવિડન્ડ ફંડ	54,000
ઓફિસ ખર્ચા	18,000	10% ના ડિવેન્ચર	2,10,000
પગાર અને વેતન	2,40,000	વેચાણ	6,00,000
ડિરેક્ટરોની ફી	1,80,000	વેણદારો	55,50,000
એમ.ડી. નું મહેનતાણું	75,000	ઘાલખાધ અનામત	9,00,000
ડિવેન્ચર પર વ્યાજ	4,50,000	રોકાણોની આવક	24,000
જાહેરાત ખર્ચા	30,000	જાહેર થાપણો	27,000
ઓડિટ ફી	45,000	નફા અને નુકસાન ખાતું	1,80,000
રોકાણો	48,000	દેવીહૂંડીઓ	2,40,000
અગાઉથી ચૂકવેલ આવકવેરો	4,20,000		60,000
દેવાદારો	1,50,000		
વેણીહૂંડીઓ	90,000		
સ્ટોક (01 – 04 – 2023)	1,50,000		
ખરીદી	27,00,000		
	1,35,00,000		1,35,00,000

વધારાની માહિતી:

- (1) તા.31-03-2024 ના રોજ આખરનો સ્ટોક રૂ. 2, 25,000 હતો.
- (2) સ્થિર મિલકતો પર 10% ઘસારાની જોગવાઈ કરો.
- (3) દેવાદારો પર 5% ધાવખાધ અનામતની જોગવાઈ કરો.
- (4) કંપનીના ડિરેક્ટરોએ પ્રેફરન્સ શેરમૂડી પર અને ઈક્વિટી શેરમૂડી પર 10% ડિવીડન્ડની ભલામણ કરી હતી.
- (5) સામાન્ય અનામત ખાતે રૂ. 50,000 ની ફેરબદલી કરો.
- (6) ચોખ્ખા નફાના 50% આવકવેરાની જોગવાઈ કરો.

2013 ના કંપની ધારાના પરિશિષ્ટ 3 મુજબ શ્રીરામ કંપની લિ. ના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો

Q.3 હરિહર ટ્રેડર્સની મુખ્ય ઓફિસ મુંબઈમાં છે અને તેની શાખા ભાવનગરમાં છે. શાખા મુખ્ય ઓફિસ પાસેથી મૂળ કિંમતે અમુક માલ મેળવે છે અને અમુક માલ બહારથી ખરીદે છે. શાખા તેના હિસાબી ચોપડા અલગ રાખે છે. તા. 31-03-2024 ના રોજનું મુખ્ય ઓફિસ અને શાખાનું કાર્ય સરવૈયું નીચે મુજબ છે:

14

વિગત	મુખ્ય ઓફિસ ઉધાર રૂ.	મુખ્ય ઓફિસ જમા રૂ.	શાખા ઉધાર રૂ.	શાખા જમા રૂ.
મૂડી	-	30,00,000	-	-
જમીન-મકાન	16,00,000	-	-	-
મશીનરી	4,00,000	-	1,20,000	-
ફર્નિચર	4,00,000	-	-	-
દેવાદારો અને લેણદારો	2,50,000	1,20,000	90,000	1,10,000
રોકડ અને બેંક સિલક	4,20,000	-	90,000	-
શરૂઆતનો સ્ટોક	1,80,000	-	1,40,000	-
નફા નુકસાન ખાતું (1-4-2023)	-	1,20,000	-	-

ખરીદી અને વેચાણ	14,50,000	18,00,000	1,08,000	4,24,000
પરચુરણ ખર્ચા	2,20,000	-	80,000	-
મુ.ઓ. તરફથી શાખાને મો. માલ	-	2,60,000	2,32,000	-
ચાલુ ખાતે (શાખા /મુ.ઓ.)	3,80,000	-	-	3,26,000
	53,00,000	53,00,000	8,60,000	8,60,000

અન્ય માહિતી:

- (1) જમીન મકાન પર 5%, મશીનરી પર 10% અને ફર્નિચર પર 10% ધસારો ગણવાનો છે.
- (2) તા. 31-3-2024 આખર સ્ટોક: મુ. ઓ. રૂ. 5,50,000, શાખા રૂ. 2,80,000.
- (3) શાખા અને મુખ્ય ઓફિસના ચાલુ ખાતામાં જે તફાવત છે તેનું કારણ માર્ગસ્થ માલ અને માર્ગસ્થ રોકડ છે.
હરિહર ટ્રેડર્સ નું મુખ્ય ઓફિસ અને શાખાનું ખાતાવાર વેપારખાતું, ખાતાવાર નફા નુકસાન ખાતું અને સંયુક્ત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો તથા મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે શાખાનું ચાલુ ખાતું પણ તૈયાર કરો.

અથવા

એક ભારતીય કંપનીની શાખા વોશિંગ્ટનમાં છે. તેનું તા. 31-03-2024 ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

14

વિગત	ઉધાર US \$	જમા US \$
પ્લાન્ટ-મશીનરી	10,000	-
ફર્નિચર	4,000	-
સ્ટોક (તા. 01-04-2023)	6,000	-
દેવાદારો-વેણદારો	8,000	5,000

ખરીદી-વેચાણ	16,000	43,200
મજૂરી	4,000	-
આવક માલ ગાડા ભાડું	100	-
પગાર	1,650	-
ભાડું અને વેરા	750	-
વીમો	200	-
વેપાર ખર્ચા	100	-
ભારતીય કંપની તરફથી મોકલેલ માલ	5,000	-
હાથ પર રોકડ	300	-
બેંક સિલક	100	-
મુખ્ય ઓફિસનું ખાતું	-	8,000
	56,200	56,200

વધારાની માહિતી:

- (1) પ્લાન્ટ અને મશીનરી પર 10% અને ફર્નિચર પર 5% ધસારો ગણો.
- (2) ચૂકવવાનો બાકી પગાર 150 US \$.
- (3) મુખ્ય ઓફિસ દ્વારા શાખાને મોકલેલ માલ રૂ.5,12,000.
- (4) મુખ્ય ઓફિસ શાખા પાસેથી રૂ. 10, 40,000 લેણી રકમ દર્શાવે છે.
- (5) તા. 31-03-2024 ના રોજ સ્ટોક 8,000 US \$.
- (6) તા. 1 વી એપ્રિલ, 2022 ના રોજ કાયમી મિલકતો ખરીદવામાં આવી હતી.

વિનિમય દર 1 \$ = 72 રૂ. હતો.

તા. 01 – 04 – 2023 રોજ વિનિમય દર 1 \$ = 76 રૂ. હતો.

તા. 31 – 03 – 2024 રોજ વિનિમય દર 1 \$ = 84 રૂ. હતો.

વર્ષ દરમિયાન સરેરાશ વિનિમય દર 1 \$ = 80 રૂ. હતો.

ઉપરનું કાચું સરવૈયું રૂપિયામાં રૂપાંતરિત કરી મુખ્ય ઓફિસના ચોપડામાં શાખાના હિસાબો તૈયાર કરો.

- (1) માનવ સંપત્તિના હિસાબોની મર્યાદાઓ
- (2) માનવ સંપત્તિને મિલકત તરીકે ગણવાની તરફેણની દલીલો
- (3) પર્યાવરણલક્ષી હિસાબી પધ્ધતિની ઉપયોગિતા
- (4) પર્યાવરણલક્ષી હિસાબી પધ્ધતિ એટલે શું? વિવિધ દેશોમાં થયેલા વીકાસન અવલોકન કરો

*****END*****

2108060101044001
EXAMINATION MARCH 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT
ACCOUNTING) (FIRST SEMESTER)
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT - I

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

<p>Instructions:</p> <p>1. Fill up strictly the following details on your answer book</p> <p>a. Name of the Examination : MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING) (FIRST SEMESTER)</p> <p>b. Name of the Subject : FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT - I</p> <p>c. Subject Code No : 2108060101044001</p> <p>2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.</p> <p>3. Figures to the right indicate full marks of the question.</p> <p>4. All questions are compulsory.</p>

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Give Answer as per instructions:

10

(1) A Ltd acquired all shares of B Ltd. on 1-4-2023. The Balance sheet of both the company as on 31-3-2024 are as follows.

5

Particular	Note No.	A Ltd.	B Ltd.
I. Equity and Liabilities:			
(1) Shareholder's Fund			
a) Share Capital: Equity Shares		10,00,000	6,00,000
b) Reserve and Surplus			
General Reserve (1-4-2023)		5,00,000	3,00,000
Profit & Loss A/c		5,00,000	2,00,000
(2) Current liabilities: Creditors		3,00,000	2,00,000
Total		<u>23,00,000</u>	<u>13,00,000</u>

II. Assets:			
(1) Non-Current Assets:			
(A) Fixed Assets:		12,00,000	13,00,000
(B) Non-Current Investments: Shares of B Ltd. (at Cost)		11,00,000	-
Total		<u>23,00,000</u>	<u>13,00,000</u>

On 1-4-2023 the profit and loss account of B Ltd. showed a credit balance of Rs. 60,000. Prepare a Consolidated Balance sheet as on 31st March 2024.

(2) Anand Ltd. earned a profit of Rs.22,74,000 after taking following details:

5

Particulars	Rs.
Preliminary expenses Written off	30,000
Interest on Debentures	2,70,000
Provision for taxation	10,50,000
Loss on sale of furniture	30,000
Loss on sale of Investments	45,000
Interest on Investments (TDS Rs. 30,000)	3,30,000
Bad Debt Reserve	45,000
Provision for Depreciation	7,50,000
Directors Remuneration	6,00,000
Directors Fee	75,000
Profit on sale of Fixed Assets (Cost of Fixed assets Rs. 22,50,000 and Total Depreciation Rs.7,50,000)	9,00,000

There are two full time Directors and one manager in the company

The manager is to be paid 5% commission and each of the Directors is to be paid 2% commission.

The commission payable to the manager is calculated on the profit left after charging his commission and commission of full time Directors.

The commission payable to the full time Directors is calculated on the profit left after charging their commission and commission to the manager.

Calculate the commission payable to the Manager and the Directors.

Q.2 Balance sheet of Shankar Ltd. and Krushna Ltd. as on 31-3-2024 are as under:

14

Particulars	Note No.	Shankar Ltd. Rs ₹	Krushna Ltd. Rs.₹
I. Equity and Liabilities:			
(1) Shareholder's Fund			
(A) Share Capital:			
Equity Shares of Rs. 10 each fully paid		10,00,000	4,00,000
7% Preference Share of Rs. 100 each		-	2,00,000
(B) Reserve and Surplus			
Capital Reserve		-	2,00,000
General Reserve		2,80,000	1,00,000
Profit & Loss A/c		4,20,000	1,60,000
(2) Non- Current Liabilities			
Long Term Borrowings:10% 1000 Debentures of Rs. 100 each		-	1,00,000
(3) Current liabilities:			
(a) Trade Payable: Creditors		3,80,000	1,86,000
Bills Payable (Accepted for Shankar Ltd.)		-	20,000
(b) Other Current Liabilities: Outstanding Interest on Debenture			10,000
(c) Short Term Provisions: Preference		-	16,000
Equity		1,20,000	48,000
Total		22,00,000	14,40,000
II. Assets:			
(1) Non-Current Assets:			

(a) Fixed Assets		11,00,000	8,20,000
(b) Ono- Current Investments: Investment in Krushna Ltd.			
32,000 Equity Share		5,00,000	-
1000 Preference Shares		1,10,000	-
200 Debentures of Rs.100 each		22,000	-
(2) Current Assets			
(A) Inventories: Stock		1,20,000	2,00,000
(B) Trade Receivable: Debtors		2,20,000	3,40,000
Bills Receivables (Including Rs. 4,000 of Krushna Ltd.)		8,000	-
(C) Cash and Cash equaliants:		1,20,000	80,000
Total		22,00,000	14,40,000

Additional Information:

- (1) Shankar Ltd. had purchased shares and debentures of Krushna Ltd. as on 1 July 2023.
- (2) There were balances of ₹ 80,000 of general reserve and Rs, 40,000 of Profit and Loss A/c of Krushna Ltd. as on 31st March 2023.
- (3) The balance of profit and loss A/c 40,000 as on 31st March, 2023 was after providing for preference share dividend of 16,000 for the year 2022-23 and proposed equity share dividend of ₹ 40,000, these were subsequently paid and credited to profit and loss A/c of Shankar Ltd.
- (4) Krushna Ltd. had issued one bonus share against every two equity shares held from Capital Reserve as on 31-3-2024. The balance sheet does not shows this transaction.
- (5) The creditors of Shankar Ltd. include purchase of 60,000 from Krushna Ltd., on which Krushna Ltd. charged profit of 20% on cost. The stock of Shankar Ltd. Included 24,000 goods purchased from Krushna Ltd.
- (6) There is no accounting entry for debenture interest due and for proposed dividend on shares of Krushna Ltd. for the year ended 31/3/2024. Prepare

consolidated balance sheet of Shankar Ltd and Krushna Ltd. as on
31/3/2024.

OR

The Following are Balance Sheet of Akash Ltd. and Patal Ltd. as on 31-3-2024.

14

Particulars	Note No.	Shankar Ltd. Rs. ₹	Krushna Ltd. Rs.₹
I. Equity and Liabilities:			
(1) Shareholder's Fund			
(A) Share Capital:			
Equity Shares of Rs. 10 each		11,00,000	4,00,000
(B) Reserve & Surplus:			
Security Premium		1,30,000	-
General Reserve		-	1,00,000
Profit & Loss A/c		1,40,000	30,000
(2) Current liabilities:			
(A) Trade Payable: Sundry Creditors		95,000	1,50,000
Total		14,65,000	6,80,000
II. Assets:			
(1) Non-Current Assets:			
(a) Fixed Assets			
i) Tangible assets			
Land & Building		1,75,000	1,25,000
Plant & Machinery		3,50,000	2,02,500
Furniture		60,000	27,000
(b) Non-current Investments :Investment (36,000 shares of Patal Ltd.)		3,90,000	-

(2) Current Assets			
(A) Inventories: Stock		2,00,000	1,35,000
(B) Trade Receivable: Debtors		2,50,000	1,55,000
Due from Patal Ltd.		35,000	-
(C) Cash and Cash equaliants: Cash & Bank		5,000	35,500
Total		14,65,000	6,80,000

Prepare a Consolidated Balance Sheet, after considering the following information:

- (1) On 1-10-2024 when Akash Ltd. acquired of Patal Ltd. the latter had a reserve of Rs. 25,000 and a credit balance of profit and loss account of 5,000.
- (2) In the determining the value of shares of patal Ltd., Plant and machinery which then stood in the book at Rs. 2, 25,000 were revalued at Rs. 2, 70,000 and furniture standing in the book at Rs. 30,000 was revalued at Rs. 10,000. Depreciation rate of 10% and the new value wasnot incorporated in the books.
- (3) Patal Ltd. had purchased goods from Akash Ltd. of Which Rs. 70,000 are still in Stock. Akash Ltd. sells to Patal Ltd. at cost plus 25%.

Q.3 DityaLimited employs a Manager and three whole time directors. It pays 5% commission to the manager and 2% to each whole-time director. The commission payable to the manager is calculated on the profit left after charging his commission and commissions of whole-time directors, and commission payable to whole time directors are calculated on profit left after charging their commission and commission of manager.

14

The following is the Profit and Loss Account of the Company for the year ended 31-3- 2024.

Particular	Rs.	Particular	Rs.
To Administrative Expenses	66,000	By Gross Profit	7,63,000
To Selling and Distribution Exp.	60,000	by Last year Profit	1,25,000
To Debenture Issue Exp.	25,000	By Premium Received	40,000
To Provision of Depreciation	70,000	by Profit on Forfeiture of shares	25,000
To Discount on Debenture written off	18,000	by Dividend (TDS Rs.21,000)	70,000
To Development Rebate Reserve	27,000	by subsidy from the State Govt.	45,000
To Managerial Remuneration	28,000	by Profit on sale of Plant (Difference between capitalized cost and cost after depreciation)	32,000
To Provision for taxation	1,21,000		
To Loss on Sale of Investment	8,000		
To Provision of Dividend	50,000		
To Salary and Bonus	1,50,000		
To Scientific Research Exp.	40,000		
To Bad debt Reserve	50,000		
To Unrecognized donation	17,000		
To Capitalized Renovation	20,000		
To Last year's Bonus	24,000		
To Interest on Debenture	19,000		
To Director Fee	20,000		
Net Profit	2,85,000		
	11,00,00		11,00,000

Additional Information:

- (1) 50% of the selling-distribution cost is towards new show room cost.
- (2) Development reserve compensation in provision for depreciation Rs. 14,000 included.
- (3) Income tax provision includes 10% surtax.
- (4) Amount of Salary and Bonus Last year's outstanding salary Rs.22,000 and includes an ex-gratia payment of Rs. 15,000 to an employee.
- (5) Written off Rs. 10,000 Bad debt from Bad debt reserve.
- (6) Bonus provision for current year Rs. 38,000 has been estimated.
- (7) The plant was sold at a profit of 25% on cost, Depreciation rate was 20%.
Calculate the remuneration of the manager and whole-time directors from the above details.

OR

The Following is the Profit and loss A/c Ltd. for year Ended on 31-3-2024

14

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To salaries and wages	6,60,000	By Gross Profit	14,58,000
To Local-tax	45,000	By Profit prior to incorporation	73,500
To Travelling exp.	1,20,000	By securities premium	1,20,000
To Advertisement exp.	1,65,000	By income tax refund	90,000
To Repair expenses	1,05,000	By subsidiary from Central Govt.	1,20,000
To Donation	81,000	By insurance debited to Debtors Account	30,000
To Loss on sale of investment	36,000	By interest on 10% less tax Debentures (net)	81,000
To Interest on Debenture	90,000	By Profit on sale of	14,25,000

To Remuneration to debenture transfer	36,000	By profit on sale of furniture (Revenue)	6,000
To Income tax provision	1,54,500		
To General Reserve	30,000		
To Dividend Equalization Fund	75,000		
To Bad debts (Debt for three year ago)	1.35.000		
To Development Rebate	66,000		
To managerial remuneration	75,000		
To Fire Insurances Premium paid- 36,000 + Adv. paid in last year <u>6,000</u> 42,000- Adv.paid in current year <u>12,000</u>	30,000		
Net Profit	15,00,000		
	34,03,500		34,03,500

Additional information:

1. On 1-4-2015. One machine was purchased, which estimated life is 25 years, which W.D.V. later 30-9-2023 was Rs. 26, 40,000. It's sold out with profit on 30-9-2023.
2. The rate of T.D.S. for less tax debenture is 10%.
3. Cess tax at 3% is not included in the provision for income-tax.
4. Donation included following:
 - A. Donation given to Andhajan School Rs. 36,000
 - B. Donation to poor student Rs. 15,000
 - C. Donation to Chief Minister Relief Fund Rs. 30,000
5. Advertisement exp. included exp. for Neon sign board at Rs. 75,000
6. Travelling expenses included Rs. 15,000 for purchase of machine.

7. Following items are not shown in above P and L Account:

- A. Audit fee Rs. 15,000
- B. New provision for income tax Rs.30,000
- C. Depreciation for extra shift Rs. 45,000
- D. Scientific Research Expenses Rs. 75,000
- E. Abnormal Profit on Tax Rs. 10,000.

From the above information find out Net Profit as per Sections 349 and Calculate Managerial Remuneration.

Q.4 Short Notes (Any three)

12

- (1) Cost of control and Minority Interest
- (2) Accounting Framework of NGO
- (3) Advantages of Social Accounting
- (4) Provisions of Company Act for the total managerial remuneration
- (5) Event After the reporting periods As-10

Gujarati Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 સુચના પ્રામાને જવાબ આપો

10

1. અ કંપનીએ બ કંપનીના બધા જ શેર તા. 1-4-2023ના રોજ ખરીદ્યા હતા.તા.31-3-2024ના બંને કંપનીના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે.

5

વિગત	નોંધ	અ લિ. રૂ.	બલિ. રૂ.
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ :			
(1) શેર હોલ્ડરોના ભંડોળો			
(a) શેરમુડી : ઇક્વિટી શેરમુડી		10,00,000	6,00,000
(b) અનામત અને વધારો			
સામાન્ય અનામત (1-4-2023)		5,00,000	3,00,000

નફા-નુકશાન ખાતું		5,00,000	2,00,000
(2) ચાલુ દેવા : લેણદારો		3,00,000	2,00,000
કુલ		23,00,000	13,00,000
II. મિલકતો :			
(1) બિન-ચાલુ મિલકતો			
(a) કાયમી મિલકતો		12,00,000	13,00,000
(b) બિન-ચાલુ રોકાણો: બ. કંપની લિ. ના શેર (પડતર કિમતે)		11,00,000	-
કુલ		23,00,000	13,00,000

અ કંપનીનું નફાનુકસાન ખાતું તા. 1-4-2023ના રોજ રૂ. 60,000ની જમા બાકી દર્શાવતું હતું. તા. 31 મી માર્ચ, 2024ના રોજનું એકત્રિત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

2. આનંદ લીમીટેડે નીચેની વિગતો ધ્યાનમાં લીધા પછી રૂ. 22,74,000 નો નફો કર્યો હતો.

5

વિગત	રૂ.
માંડી વાળેલ પ્રાથમિક ખર્ચા	30,000
ડિબેન્ચર વ્યાજ	2,70,000
કરવેરાની જોગવાઈ	10,50,000
ફર્નિચર વેચાણની ખોટ	30,000
રોકાણ વેચાણની ખોટ	45,000
રોકાણો પર મળેલ વ્યાજ(મૂળ સ્થાનેથી કર કપાત રૂ. 30,000)	3.30.000
ઘાલખાધ અનામત	45,000
ઘસારાની જોગવાઈ	7,50,000
ડિરેક્ટરનું મહેનતાણું	6,00,000
ડિરેક્ટર ફી	75.000

જમીન વેચાણનો નફો (પડતર રૂ. 22,50,000, માંડી વાળેલ ઘસારો રૂ. 7,50,000)	9,00,000
---	----------

કંપનીમાં બે પૂર્ણ સમયના ડિરેક્ટરો છે અને એક મેનેજરને સેવા આપે છે.

મેનેજરને 5% લેખે અને દરેક ડિરેક્ટરોને 2% લેખે કમિશન આપવામાં આવે છે.

મેનેજરના કમિશનની ગણતરી, તેમનું કમિશન તથા પૂરા સમયના ડિરેક્ટરોને આપેલ કમિશન પછી વધતા નફા પર કરવામાં આવે છે.

પૂર્ણ સમયના ડિરેક્ટરોને આપવાના કમિશનની ગણતરી તેમનું કમિશન તથા મેનેજરને આપેલ કમિશન પછી વધતાં નફા પર ગણવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત વિગત પરથી મેનેજરનું તથા ડિરેક્ટરોનું મહેનતાણું ગણો.

Q.2 શંકર લિ. અને કૃષ્ણ લિ.ના 31 માર્ચ 2024ના રોજનાં પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે. 14

વિગત	નોંધ	શંકરલિ. રૂ.	કૃષ્ણ લિ. રૂ.
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ			
(1) શેર હોલ્ડરોનાં ભંડોળ			
(a) શેરમુડી			
ઇક્વિટી શેરમુડી રૂ. 10 નો એક એવા		10,00,000	4,00,000
7% પ્રેફરન્સ શેરમુડી રૂ. 100 નો એક એવા		-	2,00,000
(b) અનામત અને વધારો			
મૂડી અનામત		-	2,00,000
સામાન્ય અનામત		2,80,000	1,00,000
નફા-નુકશાન ખાતું		4,20,000	1,60,000
(2) બિન-ચાલુ દેવાં:			
લાંબા ગાળાના ઉછીના નાણાં:- 10%ના 1000 ડિબેન્ચર દરેક રૂ. 100 ના		-	1,00,000
(3) ચાલુ દેવાં:			
(a) વેપારી દેવા : લેણદારો		3,80,000	1,86,000

દેવી ઢુંડી (શંકર લિ. ની તરફેણમાં સ્વીકારેલ)		-	20,000
(b) અન્ય ચાલુ દેવા: ચઢેલ વ્યાજ			10,000
(c) ટૂંકાગાળાની જોગવાઈ : સૂચિત ડિવિડન્ડ-પ્રેફરન્સ		-	16,000
ઇક્વિટી		1,20,000	48,000
કુલ		<u>22,00,000</u>	<u>14,40,000</u>
II. મિલકતો :			
(1) બિન ચાલુ મિલકતો :			
(a) સ્થિર મિલકતો		11,00,000	8,20,000
(b) બિન ચાલુ રોકાણો:-કૃષ્ણલ માં રોકાણ:			
32,000 ઇ. શેર		5,00,000	-
1000 પ્રેફરન્સ શેર		1,10,000	-
200 ડિબેન્યર દરેક રૂ. 100નો		22,000	-
(2) ચાલુ મિલકતો			
(a) માલસામગ્રી : સ્ટોક		1,20,000	2,00,000
(b) વેપારી દેવાદારો : દેવાદારો		2,20,000	3,40,000
:વેણીઢુંડી (કૃષ્ણલ.નાં રૂ. 4,000સહિત)		8,000	-
(c) રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો : બેંકમાં સિલક		1,20,000	80,000
કુલ		<u>22,00,000</u>	<u>14,40,000</u>

વધારાની માહિતી :

- (1) શંકર લિ.એ કૃષ્ણ લિ.ના શેર અને ડિબેન્યર 1 લી જુલાઇ, 2023 ના રોજ ખરીદા હતા.
- (2) 31 મી માર્ચ 2023 ના રોજ સામાન્ય આનામત અને નફા નુકસાન ખાતાની બાકી અનુક્રમે રૂ. 80,000 અને 40,000 હતી.

- (3) 31 મી માર્ચ 2023 ના રોજ કૃષ્ણ લિ. ની ઉપર દર્શાવેલ નફા નુકસાન ખાતાની બાકી રૂ. 40,000, 2022-23 ના વર્ષ માટે પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ રૂ. 16,000 અને સૂચિત ઇક્વિટી ડિવિડન્ડ રૂ. 40,000ની જોગવાઈ કર્યા પછીની છે અને જે બંને ત્યાર બાદ ચૂકવવામાં આવ્યાં હતાં અને શંકર લિ.ના નફાનુકસાન ખાતે જમા થયાં હતાં.
- (4) 31મી માર્ચ, 2024ના રોજ કૃષ્ણ લિ.એ મૂડી અનામતમાંથી ધારણ કરેલ દરેક બે ઇક્વિટી શેરના બદલામાં એક ઇક્વિટી શેર બોનસ શેર તરીકે બહાર પાડ્યા હતાં. ઉપરનું પાકું સરવૈયું આ વ્યવહાર દર્શાવતું નથી.
- (5) શંકર લિ.ના લેણદારોમાં કૃષ્ણ લિ. પાસેથી ખરીદી રૂ. 60,000 જેના પર તે કંપનીએ પડતર પર 20% નફો મેળવ્યો છે તેનો સમાવેશ થાય છે. અને શંકર લિ.ના સ્ટોકમાં આ ખરીદીમાંથી રૂ. 24,000નો સમાવેશ થાય છે.
- (6) 31મી માર્ચ, 2024ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે કૃષ્ણ લિ. પાસે લેણા થયેલ ડિબેન્ચર વ્યાજનો તથા કૃષ્ણ લિ.માં ધારણ કરેલ શેર પરના સૂચિત ડિવિડન્ડ અંગે શંકર લિ.ના ચોપડામાં કોઈ નોંધ પસાર થઈ નથી.
- તા.31મી માર્ચ 2024ના શંકર લિ. અને તેની ગૌણ કંપની કૃષ્ણ લિ.નું એકિઝિત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

આકાશ લિ. અને પાતાળ લિ. નાં તા. 31-3-2024ના રોજનાં પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે.

14

વિગત	નોંધ	આકાશ લિ. રૂ.	પાતાળ લિ. રૂ.
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ			
શેર હોલ્ડરોનાં ભંડોળ			
(a) શેરમુડી			
ઇક્વિટી શેરમુડી રૂ. 10 નો એક એવા		11,00,000	4,00,000

(b) અનામત અને વધારો			
જામીનગીરી પ્રીમિયમ		1,30,000	-
સામાન્ય અનામત		-	1,00,000
નફા-નુકશાન ખાતું		1,40,000	30,000
(2) ચાલુ દેવાં:			
વેપારી દેવા : પ.વેણદારો		95,000	1,50,000
કુલ		14,65,000	6,80,000
II. મિલકતો :			
(1) બિન ચાલુ મિલકતો :			
(a) કાયમી મિલકતો			
i) દ્રશ્ય મિલકતો			
જમીન-મકાન		1,75,000	1,25,000
સાંચા-ચંત્રો		3,50,000	2,02,500
ફર્નિચર		60,000	27,000
(b) બિન ચાલુ રોકાણો:- પાતાળવિ.ના 36,000 શેર		3,90,000	-
(2) ચાલુ મિલકતો			
(a) માલસામગ્રી : સ્ટોક		2,00,000	1,35,000
(b) વેપારી દેવાદારો : દેવાદારો		2,50,000	1,55,000
પાતાળ વિ. પાસે વેણાં		35,000	-
(c) રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો : રોકડ અને બેંક		5,000	35,500
કુલ		14,65,000	6,80,000

વધારાની માહિતી :

- (1) આકાશ વિ. પાસે 1-10-2024 ના રોજ પાતાળ વિ. ના શેર ખરીદા ત્યારે પાતાળ વિ. ના ચોપડે અનામત રૂ. 25,000 અને નફા નુકસાન ખાતું રૂ. 5,000 જમા બાકી હતી.
- (2) પાતાળ વિ. ના શેરની કિંમત આંકતા તેના સાંચા-ચંત્રો જેમની કિંમત રૂ. 2, 25,000 હતી તે રૂ. 2, 70,000 ગણવામાં આવી. અને ફર્નિચર જેની કિંમત રૂ. 30,000 હતી તે રૂ. 10,000 ગણવામાં આવી. ઘસારાનો દર 10% અને આ નવી કિંમતો ચોપડે નોંધવામાં આવી નથી.
- (3) પાતાળ લિમિટેડે આકાશ વિ. પાસેથી ખરીદેલ માલ પૈકી રૂ. 70,000 હજુ સ્ટોકમાં છે. આકાશ વિ. મૂળ કિંમત પર 25% નફો ચઢાવે છે.

તા.31.03.2024ના રોજનું એકિઝિત પાકુ સરવૈયુ તૈયાર કરો.

- Q.3** દિવ્ય વિ. માં એક મેનેજર અને ત્રણ પૂરા સમયના ડિરેક્ટરો છે. મેનેજરને 5% લેખે અને 14 દરેક પૂરા સમયના ડિરેક્ટરોને 2% લેખે ચોખ્ખા નફા પર કમિશન આપવામાં આવે છે. મેનેજરના કમિશનની ગણતરી, તેમનું કમિશન તથા પૂરા સમયના ડિરેક્ટરોને આપેલ કમિશન પછી વધતા નફા પર કરવામાં આવે છે. જ્યારે પૂરા સમયના ડિરેક્ટરોને આપેલ કમિશન તેમનું કમિશન તથા મેનેજરને કમિશન આપ્યા બાદના નફા પર ગણવામાં આવે છે.

તા.31 મી માર્ચ 2024 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું નફા નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
વહીવટી ખર્ચા	66,000	કાયો નફો	7,63,000
વેચાણ વિતરણ ખર્ચા	60,000	ગયા વર્ષનો નફો	1,25,000
ડિબેન્ચર બહાર પાડવાનો ખર્ચ	25,000	મળેલ પ્રીમિયમ	40,000
ઘસારાની જોગવાઈ	70,000	જમ શેર પરનો નફો	25,000

માંડી વાળેલ ડિબેન્ચર વટાવ	18,000	ડિવિડન્ડ (મૂળસ્થાને કપાત રૂ. 21,000)	70,000
વિકાસ વળતર અનામત	27,000	રાજ્ય સરકારની સબ્સિડી	45,000
સંચાલકીય મહેનતાણું	28,000	પ્લાન્ટ વેચાણનો નફો (ઊપજેલ કિંમત અને ઘસારા બાદ કિંમત વચ્ચેનો તફાવત)	32,000
આવકવેરાની જોગવાઈ	1.21.000		
રોકાણ વેચાણની ખોટ	8,000		
સૂચિત ડિવિડન્ડ	50,000		
પગાર બોનસ	1,50,000		
વૈજ્ઞાનિક સાધનોની ખરીદી	40,000		
ઘાલખાધ અનામત	50,000		
અમાન્ય દાન	17,000		
મૂડી સ્વરૂપનું સમારકામ	20,000		
ગયા વર્ષનું બોનસ	24,000		
ડિબેન્ચર વ્યાજ	19,000		
ડિરેક્ટર ફી	20,000		
ચોખ્ખો નફો	2,85,000		
	11,00,00		11,00,000

વધારાની માહિતી:

- (1) વેચાણ-વિતરણ ખર્ચની 50% રકમ નવા શો રૂમના ખર્ચ અંગેની છે.
- (2) ઘસારાની જોગવાઈમાં વિકાસ અનામત વળતરના રૂ. 14,000 નો સમાવેશ થાય છે.

- (3) આવકવેરાની જોગવાઈમાં 10% સરટેક્સનો સમાવેશ થાય છે.
- (4) પગાર અને બોનસની રકમ ગયા વર્ષનો બાકી પગાર રૂ. 22,000 અને એક કર્મચારીને એક્સ-ગ્રેસીયા ચુકવણી રૂ.15, 000 નો સમાવેશ થાય છે.
- (5) ઘાલુખાધ અનામત ખાતે માંડી વાળેલ ઘાલખાધ રૂ. 10,000 છે.
- (6) ચાલુ વર્ષ માટે બોનસની જોગવાઈ રૂ. 38,000 અંદાજવામાં આવી છે.
- (7) પ્લાન્ટ પડતર કિંમત પર 25% નફો લઈ વેચવામાં આવ્યો હતો. ઘસારાનો દર 20% હતો.
- ઉપરોક્ત વિગત પરથી મેનેજરનું તથા પૂરા સમયના ડિરેક્ટરોનું મહેનતાણું ગણો.

અથવા

અભિ લિ.નો 31 મી માર્ચ 2024ના રોજનું નફા નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

14

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
પગાર અને મજૂરી	6,60,000	કાયો નફો	14,58,000
સ્થાનિક કરવેરા	45,000	નોંધણી પહેલાંનો નફો	73,500
મુસાફરી ખર્ચ	1,20,000	જામીનગીરી પ્રીમિયમ	1,20,000
જાહેરાત ખર્ચ	1,65,000	આવકવેરા રિફંડ	90,000
મરામત ખર્ચ	1,05,000	મધ્યસ્થ સરકાર તરફથી સબસિડી	1,20,000
દાન	81,000	દેવાદાર ખાતે ઉધારેલ વ્યાજ	30,000
રોકાણ વેચાણ ખોટ	36,000	કર બાદ 10%ના ડિબેન્યર પર વ્યાજ (નેટ)	81,000
ડિબેન્યર વ્યાજ (કુલ)	90,000	ચંત્ર વેચાણનો નફો	14,25,000
ડિબેન્યર ટ્રસ્ટીનું મહેનતાણું	36,000	ફર્નિચર વેચાણનો નફો (મહેસૂલી)	6,000
આવકવેરાની જોગવાઈ	1,54,500		

સામાન્ય અનામત	30,000		
ડિવિડન્ડ સમીકરણ ફન્ડ	75,000		
ઘાલખાધ (ત્રણ વર્ષ પહેલાના લેણાં પૈકી)	1.35.000		
સંચાલકીય મહેનતાણું	75,000		
વિકાસ વળતર અનામત	66,000		
આગના વીમાનું પ્રીમિયમ (ચૂકવેલ) 36,000+ ગત વર્ષનું અગાઉથી ચૂકવેલ 6,000 42.000 -ચાલુ વર્ષ અગાઉથી ચૂકવેલ 12,000	30,000		
ચોખ્ખો નફો	15,00,000		
	<u>34,03,500</u>		<u>34,03,500</u>

વધારાની માહિતી:

- (1) તા.1-4-2015 ના રોજ એકચંત્રની ખરીદ્યું હતું જેનું અંદાજિત આયુષ્ય 25 વર્ષનું છે જેની તા. 30-9-2023 ના રોજ ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 26, 40,000 છે જે તા. 30-9-2023 ના રોજ નફાથી વેચવામાં આવેલું હતું.
- (2) કરબાદ ડિબેન્યરમાં TDSનો દર 10% છે.
- (3) આવકવેરાની જોગવાઈના 3% લેખે ઉપકરનો સમાવેશ થતો નથી.
- (4) દાનની રકમમાં નીચેનાંનો સમાવેશ થાય છે.
 - A. અંધજન શાળાને આપેલ દાન રૂ. 36,000
 - B. ગરીબ વિધ્યાર્થીને આપેલ દાન રૂ. 15,000
 - C. મુખ્યમંત્રી રાહત ફંડમાં આપેલ દાન રૂ. 30,000
- (5) જાહેરાત ખર્ચમાં નિયોન સાઇન બોર્ડના રૂ. 75,000 નો સમાવેશ થાય છે.

- (6) મુસાફરી ખર્ચમાં રૂ. 15,000 ચંત્રની ખરીદી માટેની મુસાફરી ખર્ચના છે.
- (7) નીચેની વિગતોની નોંધ નફા-નુકસાન ખાતામાં થયેલ નથી.
- A. ઓડિટ ફી રૂ. 15,000
- B. બ. નવી ધાલખાધ અનામતની જોગવાઈ રૂ. 30,000
- C. વધારાની પાળીનો ઘસારો રૂ. 45,000
- D. વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચ રૂ. 75,000
- E. અસામાન્ય નફા પરનો કર રૂ. 10,000

ઉપરની વિગતો પરથી સંચાલકીય મહેનતાણા માટે કલમ-349 મુજબ ચોખ્ખો નફો ગણો અને સંચાલકીય મહેનતાણું ગણો.

Q.4 ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે ત્રણ)

12

- (1) અંકુશની પડતર અને લઘુમતિ હિત
- (2) NGO માટેનું હિસાબી માળખું
- (3) સામાજિક હિસાબોના લાભો
- (4) કુલ સંચાલકીય મહેનતાણાની કંપનીધારાની જોગવાઈઓ
- (5) હિસાબી ધોરણ-10 અહેવાલ સમય બાદની બનતી ઘટના

*****END*****

2108060101066001
EXAMINATION MARCH 2025
MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL
& MANAGEMENT ACCOUNTING)(FIRST SEMESTER)
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT - III

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination : **MASTER OF COMMERCE (FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING)(FIRST SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT - III**
 - c. Subject Code No : **2108060101066001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 50]

Q.1 Answer the following questions:

10

- (1) The book value of plant and machinery on 01-04-2023 was Rs.3, 00,000. On 01-08-2023 new machinery of Rs. 75,000 was purchased and second machinery of Rs. 1, 50,000 was purchased on 01-02-2024. A machine having a book value of Rs. 1, 10, 000 was sold on 01-07-2023 for Rs. 1, 20,000 and paid Rs. 5,000 as sales expenses. Depreciation rate is 15%. Calculate the admissible amount of depreciation on plant and machinery for the A.Y. 2024-25.

5

- (2) Compute the total gross income from the given below information.

5

Particular	Rs.
Income from manufacturing business	5,00,000
Capital loss	70,000
Agriculture loss	1,00,000
Loss from speculation business	3,00,000

Q.2 Dr. Dipti Mehta's Receipt and Payment account for the year ended on 31-03-2024 is as under:

14

Receipt	Rs.	Payments	Rs.
Balance B/F	4,00,000	Clinic rent	17,60,000
Gift from patients	2,96,000	Electricity Expenses	8,00,000
Interest	1,84,000	Purchase of medical books	80,000
Profit in card games	1,60,000	Motor expenses	96,000
Royalty	72,000	Purchase of surgical equipment through bank loan (01-02-2024)	10,40,000
Salary from medical college	2,72,000	Purchase of medicine	3,60,000
Income of house rent	1,28,000	Lions Club membership fees	8,000
Sales of surgical equipment (01-10-2023)	88,000	Medical association membership fees	16,000
Operation theatre rent	7,20,000	Insurance	1,04,000
Sales of medicine	2,40,000	Municipal taxes	32,000
Consultation fee	29,60,000	Staff salaries	22,40,000
Visit fee	24,80,000	Payment of Bank loan installment (96,000+ interest)	1,04,000
		Travelling expenses	1,60,000
		Balance C/D	12,00,000
	<u>80,00,000</u>		<u>80,00,000</u>

Other information:

- (1) The opening balance of surgical equipment's was Rs. 4, 80,000. Depreciation is allowed at 20 %.
- (2) Loss in card games at the end of last year was Rs. 18,584.
- (3) Municipal taxes Rs. 12,000 of let out house is included in the municipal taxes shown above.
- (4) Travelling expenses includes Rs. 48,000 for family pilgrimage and Rs. 1, 12,000 towards his exclusive business promotion tour.
- (5) The opening balance of motor was Rs. 16, 00,000. Depreciation allowable is
- (6) 20%. The 1/5 use of motor car is for personal purpose.

- (7) The opening stock of medicine was Rs. 2, 80,000 and closing stock was Rs. 80,000.

From the above details find out the taxable income under the head of 'Business- Profession Income' for the A.Y. 2024-25.

OR

The following is the profit and loss account for year ending 31st March 2024 of Shri Sanjay Parmar:

14

Particular	Rs.	Particular	Rs.
To Opening stock	1,12,500	By Sales	12,24,500
To Purchases	6,00,000	By Closing stock	1,80,000
To Salaries and Allowances	3,00,000	By Stock of sales or return basis (cost price)	9,000
To Depreciation on Building	15,000	By Dividend from foreign companies	37,500
To Sales tax	20,000	By Discount reserve on creditors	3,500
To Professional tax	600	By Interest of post office saving A/C	1,000
To Audit fees	12,000	By Income of guest house	10,000
To Income tax provision	21,000	By sales tax refund (Including Rs.1,000 for interest)	6,000
To Written off preliminary expenses (2/5 th part of total exp.)	3,000	By Exempted long term capital gain	15,000
To Guest house exp.	4,000		
To Scientific research exp.	40,000		
To Donation	24,000		
To Interest on loan	33,000		
To Reserve against future loss	3,500		
To General exp.	31,250		
To Insurance premium	24,000		
To Royalty	44,500		

To Purchase of National saving Certificates	12,500		
To Advertisement exp.	14,000		
To Net Profit	1,71,650		
	<u>14,86,500</u>		<u>14,86,500</u>

Additional Information:

- (1) Interest includes as follows:
 - (A) On overdraft taken for payment of sales tax - 4,000
 - (B) On Capital of owners - 15,000
 - (C) On loan taken from his brother - 14,000
- (2) Science research expenses paid by assesses, out of this 60% is capital expenditures and remain 40% is revenue expenditures.
- (3) General exp. includes a payment Rs. 4,000 given to tax consultant in cash for tax advice.
- (4) Salary includes, salary paid to one employee for the month of January,2024 in cash Rs. 10,000.
- (5) Royalty includes a payment of Rs. 12,000 to outside India. No tax has been deducted at source.
- (6) Payment of advertisement exp.is paid fully as cash.
- (7) Opening stock was over valued by 25% and closing stock was undervalued by 10%. Determine the taxable income under the head income from business or profession for the assessment year2024-25.

- Q.3**
(A) TDS and TCS - explain in detail		4
(B) Explain - Online PAN application.		5
(C) Explain the process of Income Tax Return e-filing.		5

OR

(A) On 1 st April, 2023 Dinesh limited Company issued 2,40,000 equity share Rs. 100 each Rs.50 per share was Caused up on that date which was paid by all the shar holders. Remaining Rs.50 was. Called up On 1 st September 2023 all the Shar holder paid the amount in September 2023 except one share holder having 48,000 shares. Net profit for the year was Rs.5, 28,000 (after performance Compute basic earnings per share.	6

(B) Net profit for the year 2022	25,00,000	
Net profit for the year 2023	40,00,000	

4

Number of shares Outstanding Period to issue of ride shares are
12,00,000 shares Right issue of 1 new share for each 3 outstanding
4,00,000 shares at Right Issue price of Rs.22
Last date to exercise right is 30.06.23
Market value of one equity share immediately Prior to exercise of rights
of 30.06.23 is Rs.28 Compute basic EPS for the year 2023 and adjusted
EPS for the year 2022

4

(C) Param company Limited Net profit for the Current year 85,52,000
No. of equity shares Outstanding 20,00,000
No. of 8% Convertible Debentures of Rs. 100 each. 1,00,000
Each debenture is Convertible into 10 equity shares.
Interest Expenses for the Current year Rs.6,00,000
Tax relating to interest expenses. 30%
Calculate the diluted earnings per share from the above
information.

Q.4 Write short notes (Any Two)

12

1. GST council
2. Advantages of GST
3. Earnings per share (AS-20)
4. Set off and carry forward of losses
5. Online PAN application

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

10

- (1) પ્લાન્ટ-યંત્રની તા.01-04-2023ના રોજ ચોપડે કિંમત રૂ. 3, 00,000 હતી. આ ઉપરાંત તા.01-08-2023ના રોજ રૂ. રૂ. 75,000 માં તથા તા. 01-02-2024ના રોજ રૂ. 1, 50,000ના યંત્રો ખરીદ્યા હતા. એક યંત્ર તા.01-07-2023ના રોજ રૂ. 1, 20,000 માં વેચી દીધું હતું. જેની મૂળ કિંમત રૂ. 1, 10,000 હતી અને વેચાણ ખર્ચ રૂ.5, 000 થયો. ઘસારાનો દર 15% છે.

5

આકારણી વર્ષ 2024-25 માટે પ્લાન્ટ-યંત્ર પર મળવાપાત્ર ઘસારો ગણો.

- (2) નીચેની માહિતી પરથી કુલ ગ્રોસ આવકની ગણતરી કરો.

5

વિગત	રકમ રૂ.
ઉત્પાદન ધંધામથી આવક	5,00,000
મૂડી ખોટ	70,000
ખેતીની ખોટ	1,00,000
સટ્ટાકીય ધંધામથી ખોટ	3,00,000

Q.2 ડૉ.દિપ્તી મહેતાનું તા.31-3-2024ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું આવક-જાવક ખાતું નીચે મુજબ છે.

14

આવક	રૂ.	જાવક	રૂ.
બા. આ. લાવ્યા	4,00,000	દવાખાનાનું ભાડું	17,60,000
દર્દી પાસેથી મળેલ ભેટ	2,96,000	વીજળી ખર્ચ	8,00,000
વ્યાજ	1,84,000	ડૉક્ટરી પુસ્તકોની ખરીદી	80,000
પત્તાની રમતનો નફો	1,60,000	મોટર ખર્ચ	96,000
રોયલ્ટી	72,000	વાઢકાપના સાધનો બેંક લોનથી ખરીદ્યા (તા.01-02-2024)	10,40,000
મેડીકલ કોલેજમાંથી પગાર	2,72,000	દવાની ખરીદી	3,60,000
મકાન ભાડાની આવક	1,28,000	લાયન્સ કલબની સભ્ય ફી	8,000
વાઢકાપના સાધનોનું વેચાણ (01-10-2023)	88,000	મેડીકલ એસોસિએશનની સભ્ય ફી	16,000

ઓપરેશન થિયેટરનું ભાડું	7,20,000	વીમો	1,04,000
દવાનું વેચાણ	2,40,000	મ્યુનિસિપલ વેરા	32,000
કન્સલ્ટેશન ફી	29,60,000	સ્ટાફનો પગાર	22,40,000
વિઝીટ ફી	24,80,000	બેંકલોનનો હમો ચૂકવ્યો (96,000 + વ્યાજ)	1,04,000
		પ્રવાસ ખર્ચ	1,60,000
		બા.આ.લઇ ગયા	12,00,000
	80,00,000		80,00,000

અન્ય માહિતી:

- (1) વાઢકાપના સાધનોની શરૂની બાકી રૂ.4, 80,000 હતી. 20% ઘસારો મજરે મળે છે.
- (2) ગત વર્ષના અંત સુધીમાં પત્તાની રમતનું કુલ નુકશાન રૂ.18, 584 હતું.
- (3) ભાડે આપેલ મકાનના મ્યુનિસિપલ વેરાના રૂ. 12,000 નો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ મ્યુનિસિપલ વેરામાં થયેલો છે.
- (4) પ્રવાસ ખર્ચમાં કુટુંબ યાત્રાના રૂ. 48,000 અને પોતાના ધંધાના વિકાસ માટેના પ્રવાસના રૂ.1, 12,000 સમાયેલ છે.
- (5) મોટરની શરૂની બાકી રૂ. 16, 00,000 હતી. 20% ઘસારો મજરે મળે છે. મોટરનો અંગત વપરાશ 1/5 ગણવો.
- (6) દવાનો શરૂનો સ્ટોક રૂ. 2, 80,000 અને છેવટનો સ્ટોક રૂ. 80,000 છે. ઉપરની વિગત પરથી આકારણી વર્ષ 2024-25 માટે ધંધા-વ્યવસાયની કરપાત્ર આવક શોધો.

અથવા

શ્રી સંજય પરમારનું તા.31-3-2024ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું નફા-નુકશાન નીચે મુજબ છે

14

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
શરૂઆતનો સ્ટોક	1,12,500	વેચાણ	12,24,500
ખરીદી	6,00,000	આખર સ્ટોક	1,80,000
પગાર અને ભથ્થાં	3,00,000	ભંગાર માલ વેચાણ (પડતર)	9,000
મકાનનો ઘસારો	15,000	વિદેશી કંપની ના શેર પર ડિવિડન્ડ	37,500
વેચાણ વેરો	20,000	લેણદારો પર વટાવ અનામત	3,500
વ્યવસાય વેરો	600	પોસ્ટ ઓફિસ બચત ખાતાનું વ્યાજ	1,000

ઓડિટ ફી	12,000	ગેસ્ટ હાઉસની આવક	10,000
કરવેરાની જોગવાઈ	21,000	વેચાણ વેરા રિફંડ (રૂ. 1,000 વ્યાજ સહિત)	6,000
માંડી વાળેલ પ્રાથમિક ખર્ચ (કુલ ભાગના 2/5 ભાગ)	3,000	લાંબા ગાળાનો કરમુક્ત મૂડી નફો	15,000
ગેસ્ટ હાઉસ ના ખર્ચા	4,000		
વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચ	40,000		
દાન	24,000		
લોન પર વ્યાજ	33,000		
ભવિષ્યના નુકશાન સામે અનામત	3,500		
સામાન્ય ખર્ચાઓ	31,250		
વીમા પ્રીમિયમ	24,000		
રોયલ્ટી	44,500		
રાષ્ટ્રીય બચતપત્રોની ખરીદી	12,500		
જાહેરાત ખર્ચ.	14,000		
ચોખ્ખો નફો	1,71,650		
	<u>14,86,500</u>		<u>14,86,500</u>

વધારાની માહિતી –

- (1) લોન પર વ્યાજમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે.
 - (A) વેચાણ વેરાની ચુકવણી માટે લીધેલ ઓવરડ્રાફ્ટ નું વ્યાજ – 4,000
 - (B) માલિકની મૂડી પરનું વ્યાજ – 15,000
 - (C) ભાઈ પાસેથી લીધેલ મૂડી પરનું વ્યાજ – 14,000
- (2) વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચ એસેસીએ ચૂકવેલ છે જે પૈકી 60% મૂડી પ્રકારનો ખર્ચ છે અને બાકીનો 40% મહેસૂલી પ્રકારનો ખર્ચ છે.
- (3) સામાન્ય ખર્ચમાં રૂ. 4,000 ની રોકડ આવકવેરાની સલાહ માટે વકીલને ચૂકવેલાનો સમાવેશ થાય છે.
- (4) પગારમાં રૂ. 10,000ની ચુકવણી એક કર્મચારીને જાન્યુઆરી, 2024 ના મહિનાનો પગાર રોકડમાં ચૂકવેલ તેનો સમાવેશ થાય છે.
- (5) ચૂકવેલ રોયલ્ટીમાં રૂ. 12,000ની ચુકવણી વિદેશમાં કરી હતી અને તેના પર મૂળ સ્થાનેથી કરકપાત થઈ નથી.
- (6) જાહેરાત ખર્ચની ચુકવણી પૂરેપૂરી રોકડમાં કરેલ છે.

- (7) શરૂઆતના સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન 25% વધુ કિંમતે જ્યારે આખરના સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન 10% ઓછી કિંમતે કરેલ છે.
આકારણી વર્ષ 2024-25 માટે ધંધા કે વ્યવસાયની આવકના શીર્ષક હેઠળ કરપાત્ર આવક શોધો.

- Q.3** (A) TDS અને TCS -વિગતવાર સમજાવો. 4
(B) ઓનલાઇન PAN એપ્લીકેશન - સમજાવો. 5
(C) ઇન્કમેટેક્સ રીટર્ન ઇ-ફાયલીંગની પ્રક્રિયા સમજાવો. 5

અથવા

- (A) 1લી એપ્રિલ 2023 ના રોજ, દિનેશ લિમિટેડ કંપનીએ 2,40,000 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ.100 ના બહાર પાડ્યા, તે તારીખે રૂ.50 પ્રતિ શેરદિઠ મંગાવવામાં આવ્યા હતા, જે તમામ શેરધારકો દ્વારા ચૂકવવામાં આવ્યા હતા. બાકીના રૂ.50 1 લી સપ્ટેમ્બર 2023 ના રોજ મંગાવવામાં આવ્યા હતા. 48,000 શેર ધરાવતા એક શેર ધારક સિવાય તમામ શેરધારકોએ સપ્ટેમ્બર 2023 માં રકમ ચૂકવી દીધી હતી. વર્ષ માટે ચોખ્ખો નફો રૂ.5,28,000 (પ્રેફરન્સ શેર ડિવિડન્ડ અને ડિવિડન્ડ વિતરણ કર્યા પછી) શેરદિઠ મૂળભૂત કમાણીની ગણતરી કરો. 6
- (B) વર્ષ 2022 માટે ચોખ્ખો નફો 25,00,000 4
વર્ષ 2023 માટે ચોખ્ખો નફો 40,00,000
હકના શેર આપ્યા પહેલાની શેરની સંખ્યા 12,00,000 શેર.
દર 3 શેરદીઠ 1 હકનો શેર રૂ.22 લેખે એવા 40,000 શેર
હકના શેર માટે અરજી કરવાની અંતિમ તારીખ 30.06.2023 છે.
હકનો ઉપયોગ કર્યા વગર તારીખ 30.06.2023 ના રોજ શેરની બજાર કિંમત રૂ.28 છે. વર્ષ 2023 માટે સામાન્ય (basic) અને 2022 માટે સુધારેલ (adjusted) શેરદિઠ કમાણી શોધો.
- (C) પરમ કંપની લિ. નો ચાલુ વર્ષ દરમિયાનનો ચોખ્ખો નફો રૂ.85,50,000 4
બાકી રહેલી ઇ.શેરની. સંખ્યા 20,00,000
દરેક રૂ.100 નો એક એવા 8% ક્વર્ટબલ ડીબેન્ચર 1,00,000
(દરેક ડિબેન્ચર 10 ઇ.શેરમાં રૂપાંતરીત છે.)
ચાલુ વર્ષનું વ્યાજના ખર્ચ 6,00,000
વ્યાજ ખર્ચ સંબંધિત કરવેરાનો દર 30%
ઉપર આપેલી માહિતી પરથી ન્યૂનતમ. શેરદિઠ કમાણી ની ગણતરી કરો.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે)

12

1. GST કાઉન્સિલ
2. GST ના ફાયદા
3. શેર દીઠ કમાણી (AS-20)
4. નુકશાન માંડી વાળવું અને આગળ ખેંચી જવું
5. ઓનલાઇન GST એપ્લિકેશન

*****END*****